

СТАНОВИЩЕ

на Диана Борисова професор по сценична реч

по дисертационния труд

на Надежда Пламенова Панайотова

на тема

Деформации на публичната и сценичната реч -

отражение на кризата в обществото

за присъждане на научната и образователна степен

„ДОКТОР”

Безспорно в последните години наблюдаваме в обществения и културен живот твърде много отклонения от книжовните норми и едно общо нехайно отношение към езиковата изява. „Надеждневната” сценична реч търпи деформации, както в областта на гласовоговорната техника, така и в принизяването ѝ до небрежния житейски изговор. Политици и публични личности не съзнават, че да говориш пред публика означава да имаш повече познания в областта на езика. Докторантката не се ограничава в регистриране тези факти, не прави само констатация на пренебрежителното отношение към езика, дори от педагози и журналисти, а внимателно изследва първопричините довели до тези нежелателни за всеки интелигентен човек явления.

Интересът на Надежда Панайотова към звучащата форма на езика се породи в периода на обучение в магистърската степен по Публична реч. И този интерес се задълбочи в процеса на работа върху нейната магистърска

теза свързана с книжовния изговор. Следващото стъпало логично се оформи в настоящата докторска теза. Необходимостта от подобно изследване се налага, и е в услуга на магистърската програма по публична реч в катедрата.

Докторантката подходи с последователно изследване дълго продължилата криза в изграждането на ценностната система на днешното общество, в съпоставки с предходни периоди на политическа, икономическа и духовна криза.

Н. Панайотова смело набелязва популярни и непопулярни стъпки за опазване на характерното за българския език звучене, без да изпада в краен пуризм. Наред с негативните явления, белег на днешния ден, тя категорично напомня, че „криза” не означава „предел” и „край” и предлага възможни стъпки, чрез семинари или работни ателиета, за подобряване на говорната култура предимно на учителите като основни носители на познание.

Трябва да признаем, че ние българите имаме склонност да виждаме света обаян в предимно тъмни краски. Не мога да не обърна внимание на заключението и конкретно на цитатите от Шекспир и Еврипид, които „отразяват разрухата на нравите тогава, а не на днешния наш ден” стр. 182. И намира един възможен изход в „духовното възпитание на личността”, защото и определението за гласа като ”основен личностен белег” и „културна идентичност” според К. Линклейтър подсказват точно това.

Теоретичното изследване на докторантката респектира и с богатата библиография от наши и чужди автори. Насочва вниманието към собствените ни езикови изяви, кара ни да се замислим за степента, в която владеем звучащото слово. И провокира чувството ни към усъвършенстване на говорните умения в професионален и житейски план.

Биографията на актрисата извън сценичните ѝ изяви е свързана с дублаж в анимацията. Но две знакови заглавия на Disney заслужава да бъдат споменати “Рапунцел и разбойникът”, където Н. Панайотова дава гласа си на самата Рапунцел и, разбира се, „Замръзналото царство”, в което рисуваната Елза оживява с гласа на докторантката. 2014 година WDCo изпраща на Н. Панайотова грамота с благодарност за приноса ѝ в популяризиране на „най-голямата анимация за всички времена”.

Проследила съм пътя, който изминава Надежда Панайотова в различните етапи на образование – бакалавърска, магистърска степен до този сериозен теоретичен труд, познавам нейни сценични изяви и особено впечатляващото търпение в обучението на студентите през последните години. Всичко това ми дава основание да гласувам ДА за придобиването на образователната и научната степен „Доктор” от Надежда Пламенова Панайотова и призовавам и останалите членове на научното жури да дадат своя положителен глас.

Проф. Диана Борисова